

LIL' APOSTLU MARTRI
SANT' ANDRIA
 FIL JUM SOLLENNI TAL FESTA TIGHOU
 Fit-30 ta Novembru 1911, f' HAL LUKA

Regi similia passus.

SUNETT

Dija tas-sema Fich kighed nilmah,
 Li din, tax-xemx tatic ix-xbija,
 Bigha infossni uisk kighed nifrah,
 Ghaliex niftacar, li int Andria.

B'inni ta gloria l'somm tiegħei niftah,
 Biex Lilec nati jen cull fohria;
 U'l dic l'stilla ta kabel jisbah,
 Jen nargia 'nxebhec o Cbir Andria.

Għal ebar spleudni, li sukec dehru
 Fl'ahħar mumenti tal-hajja tigħec,
 Is-Sid jen hsibte ta dan l'imperu.

Sabiex fil Genna 'ngaudu migħec.
 Itlob għalina, biex l'ghadu infieru,
 U minni begħdu l'imkaddes drigħec.

TALB LIL' STESS KADDIS

Cbir Appostlu minn ta Cristu.
 Nitolbuc grazia tatina,
 Li nitbegħidu minn cull deni,
 U nt it-triek taiba urina.

Sabiex Lilec, ahna 'nfahħra
 Bħala Int Protettur tagħna,
 Ati 'd-daul ucoll l'għedewwa,
 Sabiox le jehdugha magħna.

Ati 'd-daul ucoll il-cleru,
 Biex, uisk ta'ieb ireġina,
 Bħal cap tagħna spirituali,
 Jekred il-miġħeda fina.

Għax zerrigha festna niblet,
 Li hia, bil uisk hazina,
 Ghanda bzon lili tinkeret,
 Biex paci tirrenja fina.

Nitolbuc Apostlu Andria,
 Li tillob is-Sid għalina;
 Sgur misnun jiġi 't-talb tigħec;
 B'eċċi felici tirrendina.

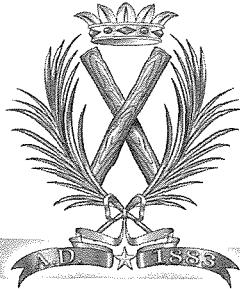
Biex aħra, 'nghamlu 'd-dmir tagħna,
 Għandna lzon l'ghainna tigħec;
 Li mid-dnub ahna niqbegħedu,
 Biex nifgħi fil Genna migħec!

SOCETA' SANT' ANDREA
 Casino La Stella
 8 Novembre 1911

Nihil obstat—Die 23 Novembri 1911—I. CAN. FORMOSA—CENS. THEOL.

Tipografia PACE & SCERRI, No. 12, Strada Dolori Hamrun

Dan is-sunett 'l-l-Appostlu Martri Sant' Andria' kien stampat mis-Socjetà San Andrea fl-1911.

*O Banda Sant'Andrija
Ahna miegħek Magħqudin
il-banda li ġġib ismek
Ahna bik kburin.*

Is-Sunetti

Kitba ta' Charles Attard

Fl-antik, insibu d-drawwa li kienu jinkitbu speċi ta' poeżiji mimlijin tifhir lejn il-qaddis jew qaddisa patrun/a ta' dak ir-raħal jew belt partikolari; u anke ġieli jkunu mimlija tifhir jew lejn il-kažin jew inkella lejn il-kumitat tal-kažin u ġieli nsibu anke lejn is-surmastrijiet tal-baned. Tant kienet drawwa popolari fil-festi tal-irħula u l-ibleti tagħħna, li saħansitra dawn is-*sunetti*, għax hekk kienu jissejħu, kienu jitwaddbu minn fuq il-kampanari tal-knejjes tagħħna waqt il-hruġ tal-vara kif ukoll mill-galleriji tad-djar waqt li l-marċ tal-banda jew il-purċijsjoni tal-qaddis/a jkunu għaddejjin minn quddiemhom.

X'aktar din id-drawwa daħlet f'Malta fi żmien il-kavallieri. Fil-bidu, dawn il-poeżiji kienu jinqraw f'xi okkażjoni ta' merħba lill-Gran Mastru, Isqof jew xi mistieden ieħor li jkun qed iżur pajjiżna. Insibu iżda li għall-ħabta tat-tieni nofs tas-seklu dsatax, kienet daħlet id-drawwa li dawn is-*sunetti* kienu jiġu stampati fuq karta fina għal okkażjonijiet specjal u għall-festi.

Wara li wieħed kien jikteb dan is-*sunett*, dawn kienu jiġu mżejna b'disinji sbieħ madwar il-versi ta' din il-poeżija u jiġu

stampati bil-kwantità biex jiġu mxerrda għall-okkażjoni tal-festa. Insibu wkoll li xi wħud minnhom kienu jiġu stampati fuq imkatar tal-ħarir jew tal-karta. Dawn, illum il-ġurnata rari li ssib minnhom u huma mfittixja ħafna mill-kollezzjonisti.

F'Hal Luqa wkoll insibu diversi sunetti li kienu jinkitbu b'tifħir lil Sant'Andrija għall-okkażjoni ta' Jum il-Festa tiegħu li, qabel is-sena 1962 kienet tīgi iċċelebrata fit-30 ta' Novembru, jum il-festa liturgika tiegħu.

Fl-istorja tal-Għaqda Mużikali Sant'Andrija nsibu numru sabiħ ta' sunetti miktuba mill-membri tas-Soċjetà u dawn huma xieħda tal-popolarità li kienet tgawdi l-festa f'ġieħ l-appostlu Sant'Andrija, anke fl-ewwel żminnijiet mit-twaqqif tas-Soċjetà mużikali fir-raħal tagħna.

Insibu li l-eqdem sunett li nkiteb f'isem is-Soċjetà San Andrea inkiteb u kien stampat fis-sena 1911 taħt isem *Societa' San Andrea Casino La Stella*. Interessanti ninnutaw li l-isem tas-soċjetà jidher isfel fuq in-naħha tal-lemin, *Societa' Sant'Andrea Casino La Stella*, u dan huwa xieħda tal-kontinwitā tal-ewwel soċjeta' mużikali li twaqqfet f'Hal Luqa fl-1878, *La Stella*, li eventwalment

Ġorġ Pulo, membru tas-Socjetà Filarmonika San Andrea, fuq il-qanpiena l-kbira, hi u tiela', iwaddab is-sunetti.

saret is-Societa' Filarmonica San Andrea.

Is-sunetti kieno jitwaddbu wkoll f'okkażjonijiet speċjali. Hekk kien ġara fis-sena 1928, meta ttellgħu l-qniepen fil-kampnari tal-knisja ta' Hal Luqa, kif fil-fatt

jixhed dan ir-ritratt. Naraw lil Ġorġ Pulo tiela flimkien mal-qanpiena l-kbira filwaqt li fl-istess hin qed iwaddab dawn is-sunetti li qed insemmu.

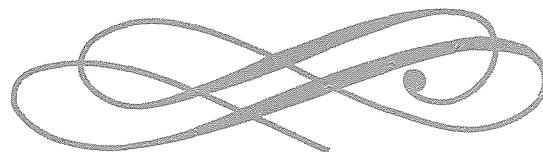
Okkażjoni oħra, li kellha importanza kbira fil-każin tal-Ġhaqda Mužikali Sant'Andrija kienet meta fis-sena 1952, meta l-każin kien ġie ittrasferit lejn Misraħ il-Knisja, kien inkiteb sunett ferm interessanti li juri l-entużjażmu li s-soċċi kellhom għal dik l-okkażjoni tant importanti.

Dawn is-sunetti bież-żmien bdew jinqatgħu u minflok bdew jitwaddbu biċċiet tal-karti rraq kemm fil-marċi kif ukoll fil-ħruġ tal-vara min-niċċa. Kienu jinramaw ukoll kuruni f'nofs it-toroq u hekk kif tgħaddi l-vara minn din il-kuruna jaqgħu ammont kbir ta' karti fuq il-vara. Fil-fatt, għal certu żmien, dawn il-karti wkoll kienu jisseqjh sunetti.

Illum, għalkemm għadhom jitwaddbu biċċiet tal-karti żgħar, is-sunetti nqatgħu iżda ta' min jinnota li fil-kotba li joħorġu fil-festi jiġu ppublikati diversi sunetti antiki li juru l-imħabba li kellhom missirijietna lejn il-patruni tal-parroċċi tagħna.

Referenzi

- 1 [www.kappellimaltin.com/artiklu il-festi/fil-passat/kitba/ta'Roderick Busuttil](http://www.kappellimaltin.com/artiklu/il-festi/fil-passat/kitba/ta'Roderick Busuttil).
- 2 *L-Ġhaqda Mužikali Sant'Andrija - Twelidha u Ģrajjietha*.

FL-OKKAŽJONI TA' FESTI
MILL-KAŽIN TAL-BANDA
SANT' ANDRIJA
HAL-LUQA

6 TA' LULJU, 1952

Wasal fl-aħħar il-jum sbejjah
Jum ta' ferħ u allegrija
Raġgi nfethu mill-Istilla
Fuq il-Banda Sant'Andrija.

Bl-ewwel raġġ hadd ma ried jemmen
Niżel dritt bħal kolp ta' mazza
F'daqqa waħda sibna ruħna
Bil-kažin go nofs il-pjazz.

Kulħadd stagħġeb kulħadd ferħ
Għax misterju ta' kburija
Ixxurtjata din il-banda
Tal-Kažin ta' Sant'Andrija.

Kulħadd spjega kelma waħda
Kliem sincier ta' serjetà
Il-kažin żejjen il-pjazza
Rajna ċar fil-veritā.

Ģieħ u glorja għal Hal-Luqa
Żina w-ferħ ta' armonija
Imsemmija l-Banda tagħna
Għall-Patrun tagħna Sant'Andrija.

U hekk nibqgħu ala dejjem
Ferħ fuq ferħ u allegrija
Viva nghajtu l-kažin tagħna
Viva l-Banda Sant'Andrija.

Għandha 'l Malta simblu sbejjah
Dejjem din tipproteġġina
Għanda s-sejf w-it-tarka lesti
Bihom fl-art tiddefendina.

U minn żgħażaq kuraġġużi
Dejjem kienet imreġija
Harġet dejjem trijonfanti
Il-Banda tagħna Sant'Andrija.

Haqqu prosit għal elf darba
Il-qalbieni kumitat
Bhal sigil ta' vera mħabba
Tagħna l'isbaħ riżultat.

Viva nghajtu l-bandisti
Kollha żgħażaq ferħanin
Edukati, b'mohħi brillanti
Kuraġġużi qalbenin.

Viva wkoll is-soċi kollha
Għax jinhabbu ma' xulxin
Ferħ minn qalbhom juru dejjem
Kollha jirsistu għall-Kažin.

Bl-approvazzjoni tal-Kumiċċat.

Tip. Muzejnha, 9